

FARMARJI BODO MORALI ŠE ČAKATI NA ODPOMOČ OD SEDANJEGA KONGRESA

Kongres kmalu zaključil zasedanje, ne da bi rešil farmersko vprašanje. — Coolidgeva predloga tudi pogorela.

Washington, D. C. — Kongres namerava te dni enkrat zaključiti svoje sedanje zasedanje ter oditi na ne posebno zasluženo počitnice, farmarji pa, ki so pričakovali od tega zasedanja nujno potrebno odpomoč, bodo obsejeli in čakali še dalje. Pričakovati je seveda, da se bodo znali farmarji pri jesenskih volitvah primerno zahvaliti kongresnikom, ki so zavlačevali odpomoč farmarjem ter jo zavlekli do prihodnjega zasedanja. Svojo zahvalo bodo lahko izrekli z glasovnicami v roki.

Pred kongresom je bilo več zakonskih načrtov glede farmerskega vprašanja, med katerimi je bil najboljši Haugenov načrt, ki so ga vneto priporočale farmerske organizacije. Toda Coolidge je s svojimi podreptniki Haugenovo dobro predlogo pokopal.

V tork pa je prišla pred senat Fessova predloga, ki jo odobrava Coolidgeva administracija. Zgodilo pa se je s to predlogo isto, kar je storil Coolidge z Haugenovo predlogo — pogorela je namreč. Šestindvajset Coolidgevih podreptnikov je glasovalo za Fessovo predlogo, proti pa 54 — torej več kot dvakrat toliko. Naj navedemo imena tistih senatorjev, ki so glasovali za to maloveredno predlogo in ki navadno vedno glasujejo, kakor jim Coolidge namigne, in zato zaslužijo, da se ob prvi priliki z njimi pomete:

Republikanci	Demokrate
Butler, Coffey, Curtis, Dale, Dennen, Egan, Ernst, Foss, George, Harris, Rep. — 23.	Beckert, Burdette, Cull, Hays, Harrell, Jones, (Wash.), Metcalf, Neely, — 3. Skupaj — 28

Glasovanje o Fessovi predlogi pomeni za Coolidge krepko klopčico, in sicer najkrepkejšo, kar jih je še dobil, odkar je prišel v Belo hišo. Pokazalo je to, glasovanje, da se številni tisti senatorji, ki plešejo kakor Coolidge igra, vedno krčijo.

Razporeke v Chicagu zelo narasle

Število razporečencev pomnoženo za 50 odstotkov, se glasi uradno poročilo.

Chicago. — Samuel E. Erickson, glavni klerik višjega sodišča, je poročal te dni, da je število razporek poraslo za 50 odstotkov v zadnjih treh letih. In porastek je naraven — pristavljaj Erickson.

V sodni sezoni 1923-24 je bilo 6730 ločitvenih slučajev in lani 8475. V letu, ki je bilo zaključeno 26. junija 1926, je pa bilo 9250 slučajev. Pred sodiščem se zdaj nahaja 8078 slučajev.

„Zenske so deloma krive porastka,“ je rekel sodnik Harry A. Lewis. „Žene postajajo vedno bolj neodvisne. Če jim ni kaj prav, pa tožijo za ločitev.“

Pridržani slovenski romarji deportirani

Skupina, ki je bila zablajena na „božjo pot“ v Chicagu, je odšla nazaj. Kolikor je znano, je bila samo ena ženska izpuščena proti jamčevini.

Chicago. — Kakor poročajo iz New Yorka, je bila skupina jugoslovanskih evharističnih romarjev, ki je bila pridržana na Ellis Islandu, poslana nazaj v Jugoslavijo dne 27. junija.

(Kolikor je znano, je bila Amalija Blažun edina, ki je bila pomejše spuščena na suho, ko so jo izpustili v Chicagu poslali zahtevano jamčevino \$500, da pojde nazaj, ko poteče čas obika. Prišla je v Chicagu, ko je bil kongres že končan.)

Delavske novice

Rože za zaprte krojaške delavke.

Chicago. — Odborniki krojaške unije International Ladies' Garment Workers poročajo, da so organizirani delavci iz drugih krajev in drugih industrij poslali rože 46 delavkam, ki so zaprte v čikaški okrajni ječi zaradi kršenja „indukcanske“ v teku stavke leta 1924. Unija je dobila \$75 iz New Yorka z naročilom, da se denar izda za rože. Unija je plačala denarno kazen za obsojene delavke; plačuje jim za posebno hrano v ječi in skrbi za čistočo onih, ki so omočene.

Silen odpor proti prohibiciji v Coloradu

37,000 volilcev podpisalo zahtevo, da se omili državni suhaški zakon.

Denver, Colo. — Zadnji teden se je v tej državi izreklo nad 37,000 državljanov proti prohibicijskemu amandamentu. Prvi jasen znak odpora prebivalcev proti prohibiciji je bil podan zadnji petek, ko je Peter F. Bossie, blagajnik Zveze proti prohibicijskemu amandamentu predložil državni tajniku Millikenu petico, podpisano po 37,241 državljanov — torej ravno 11,000 podpisov več kakor zahteva zakon.

Peticijska zahteva, da se na volilno listino pri jesenskih volitvah uvrsti tudi vprašanje glede državnega suhaškega zakona, in sicer predlog, da se podeli državnemu zakonodajni moč, da lahko kontrolira izdelavo in prodajo alkoholnih pijač. To glasovanje bo v glavnem preizkušnja glede prohibicije v tej državi ter bo podobno suhaškemu referendumu v New Yorku. Pokazalo se bo, če imajo suhači res tako moč kakor se širokoustijo.

Na peticiji so zastopani prav vsi okraj v celi državi in 95 odstotkov vseh mest v državi ima na peticiji svoj podpisov. Uradniki, ki so pobirali podpise, pravijo, da imajo v rezervi še nad 5,000 nadaljnjih podpisov in da dnevno prihajajo novi podpisi. Najbolj značilno je, da ti podpisi kažejo, da je šestdeset odstotkov vseh žensk, upravičenih do glasovanja, za omiljenje suhaške postavbe. Približno 40 odstotkov podpisov je od žensk. Značilno je dalje tudi, da so podpisniki iz vseh delov države, kjer so imeli suhači največjo zaslonbo, izrekli se proti Volsteadovemu zakonu.

Proti peticiji so ljuto nastopali — a brezuspešno — kukluksklanovec, Antislunski liga in pa političarji.

Policijska streljala na dijake v Ljubljani

Dijaki, ki so najbrž orjunaši, so hoteli napasti italijanski konzulat. Vzrok ni naveden. Niti poročilo ne pove, če je bilo kaj ubitih ali ranjenih.

Beograd, Jugoslavija, 29. junija. — Policijska v Ljubljani je večer izstrelila več sniv v množice nacionalističnih študentov, ki so med demonstracijami hoteli napasti ondodni italijanski konzulat.

Farmarska vlada v Alberti. Calgary, Alb., Kanada. — Stranka združenih farmarjev v Alberti je zmaga pri provinčnih volitvah in bo zdaj organizirala svojo vlado. John E. Brownlee je vodja stranke.

KONGRESNIK PODIRA PO- STREŠKE V SPALNIH VOZOVH

V odboru Pullman kompanije so zastopane najbolj bogate družine v državi. — Postreščki v spalnih vozovih zaslužijo povprečno na mesec le po \$125.

New York, N. Y. — Kongresnik Emanuel Celler, originator resolucije v zbornici za preiskavo Pullman kompanije in razmer, v katerih delajo postreščki in hišninje v spalnih vozovih, je objavil, da se v kratkem vrši velik šod postreščekov in hišnin spalnih voz, kar znači, da se bodo postreščki in hišninje nadalje bojevali za svoje pravice. Celler se muči, da odvzame svojo resolucijo odseku za opravičilo in da se izroči odseku za delavske zadeve.

Pullman kompanijo tvorijo člani najbogatejših družin v državi. — Če mrtlič nima miru pred suhaškim policijo.

Kenosha, Wis. — Te dni je prišlo na dan, da so trije tukajšnji deputirski 11. junija ustavili mrtvaški voz in odprli krsto, v kateri je bilo truplo vdove Fannine H. Hewitt. Truplo so peljali iz Lake Foresta v Milwaukee, kjer je bilo pokopano. Policijski uradniki so mislili, da je krsta pretežka za prevažanje alkoholne pijače.

POMOČ ZA BRIT- SKE RUDARJE PRINAJA

Ameriški delavci na ta način dokumentirajo svojo mednarodno delavsko solidarnost.

New York, N. Y. — Dasiravno je stavka krojaških delavcev, ki izdelujejo ženske plašče in obleke in so organizirani v International Ladies Garment Workers Union, pred durni, je poslala ta organizacija deset tisoč dolarjev stavkajočim rudarjem v Veliki Britaniji. Eksekutiva je odločila, da se pet tisoč dolarjev odplače takoj. In sicer \$3000 za združeni newyorški odbor in dva tisoč za centralo. Drugih pet tisoč bo pa kmalu v blagajni, kajti izdan je bil poziv, da vsaka lokalna unija prispeva prostovoljno v podporo stavkajočim rudarjem. Mednarodna unija bankarja odplače denar.

Districtni odbor plekarskih delavcev odplače pet sto dolarjev, izjavlja Evelyn Preston, predsednica odbora za odpomoč britanskim rudarjem. John Coughlin, tajnik Newyorškega centralnega strokovnega in delavskega odbora, je odposlal vsem podrejenim lokalnim organizacijam okoliščino, v kateri apelira, da naj prostovoljno prispevajo v sklad za pomoč britanskim rudarjem.

Zidovski dnevnik „Jewish Daily Forward“ je prispeval pet tisoč dolarjev. Posamezniki so poslali Evelyn Prestonovi do tri tisoč dolarjev. Gena, Evelyn Prestonova je zastopnica organiziranih britanskih delavcev za odpomoč rudarjem. Krojaški delavci, organizirani v Amalgamated Clothing Workers Union, so tudi odposlali nujno pomoč. Dali so \$10,000. Rudarska organizacija U. M. W. je obljubila petdeset tisoč dolarjev pomoči in je še nekaj odposlala v Britanijo. Pričakuje se, da Amerika delavska federacija podvzame tudi akcijo v prilog britanskim rudarjem.

Prvi štrajk čikaških mestnih inženirjev

Inženirji in drugi mestni delavci so odločeni izvojevati višje plače.

Chicago. — Mestni finančni odbor na svoji seji v tork ni hotel priporočiti zvišanja plač mestnih tehničnih uslužbencev, vsled česar je unija tehničnih inženirjev takoj odredila, da v sredo jutraj vsi njeni člani zaštrajkajo. Na štrajku je 85 inženirjev mestnega gradbenega oddelka, 15 uslužbencev zdravstvenega oddelka, 216 uslužbencev oddelka lokalnih naprav in 248 v oddelku javnih del ter 9 v drugih oddelkih — vsega skupaj 573 tehničnih inženirjev.

Skupno z gornjimi je zaštrajkalo 152 uslužbencev mestne naprave za uničevanje odpadkov. Vseled tega bo omejeno pobiranje smeti in odpadkov. Ti delavci imajo sedaj \$5.75 dnevne plače, zahtevajo pa \$7, češar pa jim mestni finančni odbor ni hotel nakazati.

To je prvi štrajk čikaških profesionalnih inženirjev in pričakovati je, da bodo na celi črti zmagali.

Francija pošilja strelivo Poljakom.

New York. — Iz Berlina je prišla sledeča brezlična brzojavka: Dvatisetdeset velikih francoskih letal je te dni neslo municijo v Varšavo. Vsako letalo je nosilo 2000 kilogramov tovora. Zračna flota je šla preko Švice, Avstrije in Čehoslovakije. Nemčija ni dovolila plovbe čez svoja tla.

Mussolini podaljšal delavnik na devet ur

Pašlatovska vlada odredila, da morajo delavci delati več in živeti skromno, dokler se ne dvigne vrednost lire.

Rim, 30. jun. — Mussolinijeva vlada je danes dekretirala celo vrsto ukrepov za povečanje produkcije in varčevanje narodnega bogastva z namenom, da se stabilizira vrednost lire in dvigne trgovska bilanca, ki je lani znašala osem milijard lir deficita. Nove naredbe postanejo veljavne 1. julija, to je jutri.

Prva naredba je, da delavci delajo devet ur mesto osem v vseh industrijah, kjer ga delodajalci hočejo upeljati. Delavcem je naloženo, da povsod delajo več in živijo skromno v svrhu, da „njihova država kmalu obogati“.

Druge naredbe so:

Gradnja vseh luksurijskih poslopj, kot so vile, palače itd., mora prenehati; edino privatne ali kooperativne stanovanjske hiše se smejo graditi. Graditveni material se ima aceniti.

Dnevni časopis se mora omejiti na šest strani.

Delodajalci morajo poskrbeti, da cene živilih za delavce znižajo.

Produkcija rudnin, premoga, železa in jekla se mora povečati, dočim mora pasti produkcija in konsum vseh luksurij.

Vsi oni, ki imajo avtomobile, morajo po 1. novembru mešati gorivno z alkoholom v vinu, ki ni za porabo ali za izvažanje na tuje trge. Na ta način se mora omejiti uvoz goriv.

Nihče ne sme otvoriti nove gostilne, plesne dvorane, kabareta ali sladščarne.

Te drastične naredbe pa se niso vse. Vlada naznanja, da od časa do časa slede druge, ki bodo še bolj drastične in izvajale se bodo s strogo fašistovsko disciplino.

Deset ubitih v Črni gori.

Beograd, Jugoslavija, 30. jun. — Avtobus, ki je vozil med Cetinjem in Degeagacem, se je večeraj prevrnil s ceste v globel. Deset oseb je bilo ubitih in deset ranjenih.

V MASSACHUSETTSU JE PREPOVEDANO GOVORITI O GOTOVH REČEH

Policijska ima zelo tanko vso. — Boji se za red in mir, kadar ju nihče ne vznemirja.

Fall River, Mass. — V Fall Riverju ne poznajo svobode govora, ker se boje, da postanejo brezposelni tekstilni delavci nemirni, ako se priredi šod v interesu treh aretiranih portugalskih tekstilnih delavcev. Ko so prireditelji shoda in govorniki, ki so imeli govoriti na shodu, prišli pred dvorano, v kateri se je imel vršiti shod, je bila dvorana zaklenjena in pred njo je stala policijska straža. Sklenitvi shoda so se podali na policijo, da govore s policijskim načelnikom. Martin Feeny, tako se piše policijski načelnik, je trdil, da on ni ničesar podvel, da zabrani shod. Lastnikom dvorane je rekel, da lahko nastanejo sitnosti in nemiri. V tem mestu se kmalu napravi preiskunja, če so v njem veljavne določbe, ki so zapisane glede svobode govora v ustavi.

Aretrirani so bili portugalski delavci Diamanillo Texeira, Antonio Alves Perreira in Antonio da Costa. Vel trije so pod porokom in čakajo na deportacijo. Obtoženi so, da so v svojem listu „A Luta“, ki izhaja kot mesečnik, kritizirali ustanovljeno cerkev in državo. Obtožba glede butlegarstva, ki so jo skušali federalni uradniki pritihniti tem trem delavcem, pa ni držala.

POSEBNI VLAKE TREH VOZOV ZA MILJONARKE.

Chicago. — Soproga Cyrusa McCormicka mlajšega, sina predsednika International Harvester Co., se je v tork pripeljala iz New Yorka v Chicagu v posebnem vlaku, ki ga je najela, ko je zamudila redni vlak. Za poseben vlak je plačala več kot \$7000 in imela je sama tri vozove in vse železniško oboje. Vlak je vozil 70 milj na uro in prišel je v Chicagu v 16 urah in 55 minutah. Reporterji niso mogli izvedeti, zakaj se ji je tako mudilo.

ODŠKODNINSKI ZAKONI ZA DELAVCE POTREBUJEJO VSESTRANSKE REFORME, KER SO SLABI

Ponesrečenje delavcev to jasno zahteva. — Današnji odškodninski zakoni so zelo pomanjkljivi.

New York, N. Y. — Eksplozija benzinskega izhlapa v apartamentni hiši na Univerzitetni avenuji v Bronxu je težko poškodovala plekarja David Goldsteina in vodovodnega monterja Joseph Zipraea. Razstrelbo so povzročili izhlapi benzina, ki so se vneli. Benzin se potrebuje pri plekanju poda.

Ziprae je delal v kopalni sobi. Razstrelba je zaprla vrata in odbila kljuko v ključavnic. Njegov obraz, tilnik in roke so bile silno opaljene. Goldstein je skočil kar na glavo iz četrtega nadstropja. V zraku je napravil kozolet in je priletel na noge, ko je dosegel tla na dvorišču.

Po zakonu tadv delavca ne prejmeta prvih sedem tednov po poškodbi nobene odškodnine. Če sta popolnoma pohabljeni, ne moreta dobiti več kot dvaletni dolarjev na teden za njune poškodbe, ne glede na to, v kako nevarnih razmerah sta bila prišlojena delati, ne glede na to, kako velike so njune družine.

Tak zakon je prav zanesljivo potreben nujne reforme.

Poškodovan delavec bi moral prejmati tako visoko odškodnino, kot prejema mendo. Ta odškodnina bi se morala izplačevati še po osemih dneh po ponesrečbi. Dokler delavec dela in je zdrav, komaj izhaja s svojega mezo. Kadar je poškodovan, se pa njegovi stroški povlačajo, vrh tega pa trpi še velike bolečine. Reforme pa ni potreben odškodninski zakon samo v državi New York, ampak v vseh državah, ker so odškodninski zakoni v vseh državah pomanjkljivi.

Fašisti upropastili banko

Farinacci, bivši tajnik, aretiran v velikem škandalu.

Rim, 30. jun. — Sodnijska preiskava je dognala, da je propadla agrarna banka v Parmi imela pet milijonov lir premoženja in 29 milijonov deficita. Preiskava je tudi odkrila, da vsi bančni računi od začetka zaveda so bili falsificirani. Med aretiranimi je tudi Roberto Farinacci, bivši tajnik fašistovske organizacije, ki je bil glavni zagovornik Matteottijevih morilcev. Obdošen je, da je porabil večjo vsoto denarja iz banke za svoj časopis.

Palica ostane v pruskih solah.

Berlin, 30. jun. — Stari nemški diktum, da je kiba najboljša učiteljica za otroke, ostane v veljavi. Socialisti v pruski zbornici so predlagali, da se odpravi telesna kazen iz vseh šol, toda bili so poraženi.

Potres ubil 132 oseb na Sumatru

Sunek v Santa Barbari na obletnici lanskega potresa. — Druge neureče.

Padang, Sumatra, 30. jun. — Sto oseb je bilo ubitih in skoraj yae hiše so se podrle v Padangu ob strašnem potresnem sunku, ki je 29. junija obkolal centralno Sumatro. V Sengaboeloju je bilo ubitih 17 oseb, v Solokru pa 15. Neki Evropejec je bil ubit, ko je skočil nasa v hišo, da reši svojega otroka.

Santa Barbara, Cal. — Lahak potres je zmadal Santa Barbaro dne 29. junija, to je ravno na dan obletnice velike potresne katastrofe, ki je uničila to mesto leta 1925. Zrušen dimnik je ubil triletnega otroka. Mnogo hiš, ki so imele raspeke od lani, je zdaj še bolj poškodovanih. Druge posebne škoda ni bilo. Potres so čutili tudi v Los Angelesu, Pasadena, Venturi, Santa Moniki, Long Beachu, Oxfordu in južno do do El Segundo.

Berlin, 30. jun. — V Porenju, ki se še ni opomoglo od povodnji zadnjega tedna, je bil večer potres. Mnogo dimnikov se je podrla in ljudje so bežali na vse strani.

Sofija, Bolgarija, 30. jun. — Silen vihar je uničil Videm, bolgarsko pristaniščno mesto ob Donavi. Mnogo ljudi je mrtvih.

Bukaresta, Rumunija, 30. jun. — Iz Korabije poročajo, da je tam umrlo 24 oseb in šest drugih se bori s smrtjo, ker so jedle strupene gobe.

Caillaux dobil prvo zaupnico

Francoška zbornica je odgodila debato o programu nove vlade za teden dni.

Pariz, 30. jun. — Francoška zbornica bo začela debatirati o programu Briand — Caillauxove vlade prihodnji tork. Briand je v svoji deklaraciji večerj apeliral na poslance, naj dajo Caillauxu osem dni časa, da lahko pripravi detajliran finančni program. Zbornica mu je ugodila z 292 glasovi proti 136. V tem času ne bo v zbornici nobene debato o deklaraciji.

Briand je izjavil, da program njegovega desetega kabineta se suče v glavnem okoli ukrepov za stabiliziranje franka. Priporočil je tudi, naj parlament čimprej mogoče odobri dolgovno pogodbo s Ameriko.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.
Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Cincero \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za izposojnino \$5.00.
Naslov za vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
2657-59 So. Lawdale Avenue, Chicago, Illinois.
"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.
Owned by the Slovene National Benefit Society.
Advertising rates on agreement.
Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.
"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oglepaju n. pr. (May 31, 1926) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito je pravčasno, da se vam ne ustavi list.

PORAZ McNARY-HAUGENOVE FARMARSKÉ PREDLOGE.

Politična igra je zdaj jasna kot beli dan.

Ko je bilo v senatu izvršeno poimensko glasovanje, ki je odločilo usodo McNary-Haugenove predloge in so bila imena senatorjev priobčena, je bilo jasno, zakaj so glasovali za predlogo nekateri senatorji, ki navadno podpirajo administracijo. Voditelji obeh starih strank so s ponosom gledali na zmago, ko je bilo oddanih proti predlogi 45 glasov, zanjo pa 39. Senatorji, ki so glasovali proti predlogi, so: Bayard, Bingham, Borah, Blease, Broussard, Bruce, Butler, Couzens, Dale, Edge, Edwards, Ernst, Fernald, Fess, George, Gerry, Gillett, Glass, Goff, Hale, Harris, Harrison, Keyes, King, Lenroot, Metcalf, Moses, Pepper, Phipps, Ransdell, Reed iz Missourija, Reed iz Pennsylvanije, Robinson iz Arkansasa, Sackett, Sheppard, Shortridge, Stephens, Swanson, Trammell, Underwood, Wadsworth, Walsh, Weller in Willis.

Izmed teh senatorjev je že politično mrtev senator Pepper, senatorji Butler, Dale, Ernst, Lenroot, Shortridge, Moses, Wadsworth, Weller in Willis pa morajo stopiti v jeseni pred volilce. Predloga pa ni bila podprana le od farmarjev, ampak odobrila jo je tudi Ameriška delavska farmarska organizacija. Ker je med ljudstvom zelo razširjena vera, da naj se glasuje za "dobre moze" in ker je ta delavska organizacija tudi priporočala, da se delavci pri glasovanju ravnaajo tudi po tem načelu, se lahko dogodi, da se republikanska večina v senatu na dan volilne bitke izpremeni v demokratično. Kaj pa ljudstvo? Ali si bo s tem kaj pomagalo? Najbrž prav nič. Stari politični stranki bodeta izmenjali le svojo ulogo popolnoma, ako tudi kongresna zbornica dobi demokratično večino. Tedaj bomo doživeli, da bodo republikanci igrali "dobre moze," demokratje pa bodo nastopali v ulogi "slabih moze." Če pa ne bo v jeseni mogoče dobiti demokratične večine v obeh zbornicah in kongresna zbornica ostane še republikanska, bodo pa do predsedniških volitev demokratje igrali še "dobre moze," zavedajoč se, da ne ena zbornica brez druge ne more sama uzakoniti zakonske predloge v korist ljudstva, zato se lahko izgovore na drugo zbornico, da je ovirala zakonodajno delo druga zbornica.

Izpremembe, ki nastanejo zdaj v jeseni v kongresnem zastopstvu, še ne prinesejo od pomoči in ne bodo je prinesle, dokler ameriško ljudstvo ne razume, da interese farmarjev in delavcev ne more nihče drugi zastopati, kot farmarji in delavci. To pomeni, da morajo farmarji in delavci ustanoviti svojo stranko, ki temelji na razredni zavednosti, ako hočejo doseči v kongresu uspehe, ki nekaj štejejo zanje. Dokler farmarji in delavci glasujejo za kandidate starih strank, o katerih sodijo, da so "dobri moze," ne bodo ničesar dosegli, in sprejeti ne bodo zakoni, ki resno ogrožajo veliko denarno mošnjo.

Doživeli bodo takšna glasovanja, kakeršnega so pri glasovanju o McNary-Haugenovi predlogi. Senator Curtis iz Kansasa je glasoval za predlogo, kakor so senatorji Jones iz Washingtona, Means iz Colorada, Harrelld iz Oklahome, Cameron iz Arizone, Watson in Robinson iz Indiane. Zakaj se je zgodilo to? Ti senatorji prihajajo iz takozvanih farmarskih držav in letos so zopet kandidati za ponovno izvolitve. Stopili bodo pred svoje volilce in rekli: "Mi smo že bili za od pomoč farmarjev, toda drugi tovariši so bili proti nji." Volilci ne bodo mislili tako daleč, da je Curtis iz Kansasa vodja republikanske stranke v senatu, in bi zaradi tega nato sebe vprašali: "Ako je Curtis kot vodja republikanske stranke v senatu glasoval za predlogo, zakaj pa niso glasovali drugi republikanski senatorji? Stranka mora imeti vendar skupen program in mora zanj vstopiti ob vsaki priliki, da se izvede."

Ako bi volilci tako vprašali sebe, bi pronašli, da imata obe stari stranki res nekaj, kar se imenuje program, ampak še nikdar se nista stranki držali tega maglenega spisa, ki se da obratati na vse strani kot petelin na strehi, ampak vedno so se pripadniki teh strank tako glasovali, da ni trpela velika denarna mošnja nobene škode.

Glasovanje o McNary-Haugenovi predlogi je tako jasen dokaz, da sta stari stranki braniteljici privilegiranih interesov, da lahko to vsak razume, ki ni politično popolnoma slep, in se po tem spoznanju ravna v bodočnosti na volišču.

SLIKE IZ NASELBIN

Razno iz Braddocka.
Braddock, Pa. — Kar se tiče dela v naši naselbini, je še nekaj poveljno, v okolici Braddocka pa slabo. Pri društvih je sporazum in dober napredek. Tako so skupna društva in Slovenski dom sklenila prirediti skupen piknik v nedeljo, dne 4. julija na Church Hillu pri Linhartu, Pa. Za dobro postrežbo bo skrbel zato izvoljeni odbor.

Na 5. julija se skupno društva udeležijo razvija zastave društva št. 142 S. S. P. Z. na White Valleyju, Pa., z godbo na čelu. Odhod iz Braddocka po novem ob eni, po starem času pa ob poldan. Bratje, pozor! Zbirališče je v Slovenskem domu na 9th, 121 Talbot Ave. Piknik se bo vršil v nedeljo, a seja Slovenskega doma v soboto, 3. julija, ob osmih zvečer. Člani kluba in delničarji Slovenskega doma se polnoštevilno udeležite.

V zakonski stan je stopila članica društva št. 300, sestra Frances Arhar in Chas. Gerber. Svadba se je vršila v Slovenskem domu. Bilo je nekaj veselih uric. Želim novoporočencema obilo sreče — John Rednak.

Dopis iz mesteca, kjer imajo misijon.

Woodward, Iowa. — Dne osmega junija je devetdeset delavcev delalo brez plačila. Postavili so namreč kolibo brez oken, 150 čevljev dolgo in pedeset široko v enem dnevu. Prostora je za petnajst sto ljudi, ki hodijo poslušati nekega misijonarja, kateri jim laže o večnem veselju neke nad zvezdami. Pred kratkim so si neke vrste "holiolarji" izbrali kurjo prodajalno za opravljanje njih gluposti vsak večer. Ti duševni reveži tako kričijo, kakor bi jih tiščal za vrat. Ako se jih bog kmalu ne usmili ter naredi konec, se je bati, da celo mesteca zdijva. Imamo že pet cerkva in vsaka ima svojega edinozveličavnega boga. Manjka še katoliške cerkve, ki bi posekala vse druge s svojim staroveškim pompom.

Pravijo, da je samo en bog. Kako je tedaj mogoče, da je toliko ver, o katerih trdi vsaka zaso, da je prava. Zakaj vsemogočni bog ne poseže vmes in pokaže svoje sposobnosti. Zakaj dopušta, da vsak kravi pastir opravlja posel v njegovem imenu?

V take namene imajo tudi reveži denar. Toda kadar pride delavski govornik, ki govori v prid vsega delavstva, takrat se poslušalci kar nekam pokrijejo. Le tupatam se divja kateri s svojim avtomobilom mimo govornika platforme in trobi z avtomobilskim ropom z jasnimi nameni, da moti. Tega so najbolj sposobni priatni stoprocentneži.

Citla sem zadnjič poročilo o avodomiselnih govornikih, med katerimi je bila tudi ženska, ki je pozivala matere, naj drže svoje otroke proč od cerkve. Dokler se človek boji boga, pekla in hudiča, toliko časa ne more biti svoboden. Vlečemo, da čitamo nešteto krat enako čtivo, se nekaterih ne prime, kakor bi metal bob ob steno. Kar so jim v mladosti v glavo zabili, to se jih drži.

Zadnje čase se duhovščina z vso napetostjo zaletava v zavednih in avodomiselnih ljudi. Kljub temu se najdejo taki, ki pravijo, naj duhovščino pustimo pri miru. Ako je temu tako, da imajo tako radi mir, zakaj potem duhovni in njih pristaši ne store tega? Ako so Kristovi namestniki, naj se ravnaajo po njegovih naukih ter širijo ljubezen med ljudmi, nikar pa delati sovraštva in razdora med tistimi, ki so se že toliko zavedli, da so se otresli humberga. Zakaj bi se človek bal trpljenja, ko je že mrtev? In ako bi nas res peklenšček pražili, saj mrtev človek ničesar ne občuti. Pustimo to veselje duhovščini in vragu, naj strašijo s tako otročarje! Samo žalostno je, da se ljudstvo še ne more tega otresti.

Slavljemo našo domovino. Budapešta, 30. jun. — Jeremia Smith, finančni ekspert iz Bostona, ki je reorganiziral ogrske finance in te dni dokončal svoje delo, je včeraj vrnil plačo dveh let v vsoti \$100,000 ogrski vladi. Rekel je, da priznanje in prijateljstvo ogrskega naroda je edina plača, ki jo zahteva.

Podpisalci Izjave neodvisnosti

Mozje, ki so podpisali Izjavo neodvisnosti, so pokazali več kot običajen pogum, ko so storili ta drzni korak. Da revolucija ni uspela, bi jih bila zadelo usoda vseh neuspešnih upornikov, kakor je dobro predvideval sloviti Benjamin Franklin, ko je izjavil v kongresu:

"Vsi moramo skupaj držati (hang together), drugače bomo prav gotovo vsak posebej viseli (hang separately)."

Izmed 56 podpisalcev Izjave neodvisnosti jih je bilo sedem, ki se niso rodili v Ameriki. Vsi ti so prihajali iz britanskih otokov. Pomembno je, da razmerje tujerodnih podpisalcev k tujak rojenim je isto kot dandanašnje razmerje tujerodcev k celokupnemu prebivalstvu. Tujerodci so torej upravičeni trdit, da so prispevali svoj pošten delež k ustanovitvi te republike. Dva izmed podpisalcev sta bila baje potomca prednikov, ki niso prihajali iz Angleške ali Irske. William Paca, ki je radodarno posvetil svoje imetje in svoj vpliv za stvar revolucije in je postal guvernir Marylanda, je bil baje potomec češkega priselnika. Nekateri drugi pa trdijo, da je bil italijanskega ali portugalskega izvora. Drugi podpisalec je bil John Morton, katerega glasovanje za izjavo je bilo odločilno za Pennsylvanijo, kajti izmed peterice pennsylvanjskih delegatov sta bila dva "za" in dva "proti." Kakor v prejšnjem slučaju tri narodnosti ga smatrajo za svojega: Švedi, Finci in Danci. Švedi pa so prekosili druge pretendente s tem, da so spominu Johna Mortona postavili spomenik ob priliki sedanje razstave v Philadelphiji.

Od sedmerice tujerodnih podpisalcev sta dva prihajala iz Irske, dva iz Angleške in dva iz Velškega (Wales). Eden izmed Ircev, George Taylor, bil je izvirno reven imigrant, ki je za svoj pot v Ameriko plačal z delom na ladji. Morda najznamenitejši tujerodec, ki je podpisal izjavo, je bil Robert Morris, ki se je bil priselil z Angleškega in je tukaj postal jako bogat. Njegove finančne zmoglosti so jako pomagale stvari revolucije.

Oni, ki so kedaj videli posnetek izvirne Izjave neodvisnosti, so menda opazili, da prvi podpis, napisan z velikimi jasnimi in smelnimi črkami, je podpis Johna Hancocka, predsednika kontinentalnega kongresa. Iste je bil igral že veliko ulogo v predrevolucijarnih dogodkih. Ena izmed svrh britanskega pohoda proti mestu Concord, kar je privedlo do prve bitke revolucije, je bila aretacija Johna Hancocka in Samuela Adamsa, ki sta bila posebno slabo zapisana pri britanski vladi. L. 1775 je bil Hancock izvoljen za predsednika kontinentalnega kongresa. Samuel Adams je tudi igral veliko vlogo v uporu proti Angleški. Ko je l. 1775 angleška vlada poskušala pomiriti duhove s tem, da je izdala amnestijo, sta bila Hancock in Samuel Adams edina ameriška patrijota, ki sta bila izvežeta. Samuel Adams je bil kasneje trikrat guvernir države Massachusetts. John Adams, ki je tudi podpisal izjavo, je bil drugi predsednik Združenih držav.

Najslavnejši imeni izmed podpisalcev sta brezdvomno Benjamin Franklin in Thomas Jeffersona. Še za svojih živih dni je Benjamin Franklin slovel po vsem svetu kot eden izmed največjih sodobnikov. Bil je ne le uspešen obrtnik, marveč tudi velik državnik in učenjak. Vsakdo ve, da je bil Franklin oni, ki je iznašel streloduv. Njemu je bile poverili sestavo takega poba v Evropi za stvar revolucije. Thomas Jefferson je bil avtor Izjave neodvisnosti. Dasi mu je bilo tedaj le 32 let, so mu njegovi tovariši v kongresu vendar poverili sestavo takega pomembnega dokumenta. Postal je tretji predsednik Združenih držav in je bil najodločnejši apostol demokracije. Čudno naključje je naneslo, da sta oba, Thomas Jefferson in John Adams, umrla istega dne, dne 4. julija 1826, ob petdesetletnici Izjave neodvisnosti. Zato letoš-

ZAHVALA.

Henryetta, Okla. — Člani društva št. 20 S. N. P. J. se lepo zahvaljujemo glavnemu predsedniku S. N. P. J. za poslano nam stavkovno podporo v vsoti \$100. To je že druga stavkovna podpora poslana za člane našega društva od brata Vincenta Cainkara, glavnega predsednika naše dišne Slovenske narodne podporne jednote.

Člani smo društva št. 220 na štrajku že 16. mesec in v tem dolgem boju proti premogarskim baronom so nam pošli vsi prejšnji prihranki. Od unije že nismo dobili štiri tedne nobene podpore. Torej cenjeni bratje S. N. P. J., podpirajte vsak po svoji moči sklad za stavkajoče rudarje.

Naš boj je obenem tudi vaš boj. Še enkrat lepa hvala glavnemu predsedniku, gl. odboru in celi S. N. P. J. za izkazano nam pomoč. — John Rakeff, tajnik društva št. 220.

Ameriški diktator ogrskih financ ne plača.

Podpisalci Izjave neodvisnosti

nji Fourth of July je ne le sto-petdesetletnica Izjave neodvisnosti, marveč tudi stoletnica smrti dveh velikih Amerikancev.

Skoraj vsi podpisalci so bili ljudje, ki so tedaj živeli veliko spoštovanje. Richard Henry Lee, ki je predložil resolucijo o proglasenju neodvisnosti, je bil eden izmed tedanjih najboljših govornikov. Oni, ki je prvi glasoval za Izjavo neodvisnosti, je bil Josiah Bartlett. Bil je kasneje prvi guvernir države New Hampshire.

Omenili smo že, da možje, ki so podpisali izjavo, so bili kaj pogumni ljudje. Eden izmed najdrznejših pa je bil Lewis Morris iz New Yorka. Bil je posestnik velikih zemljišč in podpisal je, dasi so se ista nahajala v rokah sovražnika. Vseled tega je bila njegova graščina opustošena in družina mu je bila izgubljena. Soroden duh mu je bil Charles Carroll, pravnik, ki je živel v Carrolltonu. Baje mu je nekoč magajivo pripomnil: "Ako vso slabo pojde, vas angleški kralj nikdar ne najde; Carroll je tako navadno ime." Carroll na to: "Pa mu olajšam posel" in se je nato podpisal Charles Carroll of Carrollton. — F.L.L.S.

Dvojna odškodnina za nepostavne zaposlene otroke

Zakon o odškodninah za delavske nezgode v državi New York določa dvojno odškodnino za poškodbe nepostavne zaposlenih otrok. Ta zakon je sedaj v veljavi že dve leti in pol in se nanaša ne le na slučaje, kjer nepostavnost zaposlenosti izvira iz starosti, marveč tudi na slučaje, ako mladi delavec nima dovoljenja za delo (working paper) ali je zaposlen za več ur, kot zakon dovoljuje, oziroma dela v poklicu, ki je prepovedan za neodrasle.

Uveljavljanje tega zakona je imelo nekatere pomembne posledice. V neki veliki tovarni, ki je zaposlovala znatno število mladih oseb in ki je bila nadzornikom delavskega departamenta znana kot nemarna prekršiteljica zakona o otroškem delu, so tekom enega samega tedna odredili dvojno kompenzacijo v štirih slučajih. To je delodajalca prisililo, da je reorganiziral ves obrat, tako da so danes zaposleni le otroci, ki imajo uradno dovoljenje, in so bili isti odstranjeni od vseh nevarnih strojev. Ta določba odškodninskega zakona je bržkone prisilila tudi druge enake tovarne k spremembi svojega postopanja z ne-doletnimi delavci. — F. L. L. S.

PRIPROST LEK PROTI OSLOVSKEMU KAŠLJU.

Strokovnjaki sedaj priporočajo stari zanesljivi lek, sodin bikarbonat (sodium bicarbonate), za lečenje oslovskega kašlja (whooping cough).

Raziskave v laboratorijih dveh brooklynskih bolnišnic so pokazale, da se v spremstvu oslovskega kašlja razvijajo kislina, proti katerim se lahko deluje potom malih ponovnih doz pripravljenih alkalinih soli, kot so bikarbonat od sode, karbonat apnenca ali oksid magnezije. Poskusi z bolniki so bili jako uspešni. Bolniki, ki so dobivali doze takih soli, so ozdraveli.

Preiskava krvi otrok, ki imajo otroški kašelj, je dognala, da tekom te bolezni nastanejo neke kemične spremembe v krvi. Sodni bikarbonat ali slične soli pa vračajo krvi normalno količino fosfora in delujejo proti kislina. Pacient, ki redno dobiva male doze bikarbonata od sode, preneha izmetavati povprečno v roku enega tedna, in kašlja tekom dveh tednov. Mogoče je, da bolnik izmetava pri otroškem kašlju zato, ker se telo hoče iznebiti prebitka kisline. — FLIS.

"Ljudje s plavimi lasi so v splošnem štedljivi in zvičajni; ljudje temnih las so navdušljivi in domisljivi," pravi pisatelj nekega znanstvenega mesečnika. Mi pa pravimo, da so ljudje, ki nimajo las, pčisti.

ZARKOMET

Gloriozni momenti.
Ker smo v dnevih sto-petdesetletnice rojstva Združenih držav ne smemo pozabiti, da so oče v svoji Izjavi neodvisnosti tati kralju med drugimi krivimi, da jih je preveč odiral z d. ki. Očetje so bili ljudje in ne se doli odirati.

Sinovci pa ne rečejo nič, d. so današnji kralji veliko vedno ruhi kot je bil George I. Yes, George je bil "piker".

Koliko časa bodo sinovi m. čali? Ali počakajo dvestolet ce?

Izjava neodvisnosti št. 1. bila all right za očete. Sinovi je pa potrebna Izjava št. 2, ki pove neodvisnost od kraljev Wall streetu.

Paradni časi.

Genjeni Zarkomet! Čitam, ste Čikažani imeli velik "show" imeli ste humoristični — ali k. ko se že reče? — kongres, k. terega je vodil Bozo iz Rim. odsad pa je pritrkaval škof B. nastura. Sem čital. Bral se. tudi, da je dobri Bog poslal v. liko ploho in točo nad kongre. nika za "likof". Moj sood tuk. na farmah je bil zelo navduše. Saj ni čuda. Dolg čas mu je. je hotel iti v Chicago z ženo. tremi otroci, da vidijo para. in ves "show". Nekaj mu. prekrizalo račun in ni šel. D. ali dva se je kisto držal, pote je pa rekel: "Eh, saj je vse. Cul sem, da imajo naši kuklu. parado v soboto zvečer. Nos. bodo kriš in druge reči in mi j. pojdemo gledat. Saj je vseod. Res je. — Ribniški France.

Farmer ima koruzo.

V kongresu si belijo glav. kaj bi dali farmarjem za leto. nje glasove. Stara garda je. rešila to vprašanje. Garda. rekla: Farmar naj bo vesel, d. ima koruzo!

Novica iz Pittsburgha.

Za svoje požrtvovalno delov. nje in zvesto službo je naš lva. dobil lepo kolajno od Kranja. slovenskega doma. Who's next — John Ban.

Collinwoodskemu štriglju.

Iz Collinwooda: Le štriglja. štrigljaj, dragi moj štriglj. štrigljaj toliko časa, da izštr. ljaš vse do veselice in konfer. ce na Waterloo, ki se je vršil. ravno ob smrti zdaj rajnega. Jakca.

"Naši" morajo moliti za plobe

G. Trunk napiše vsak dan dv. koloni, ne pove pa nič novega.

Redki so.

Neki esajist piše, da na mili. jon zakoncev pride samo ena. dvojica, ki popolnoma sogla. fizično in mentalno in o kater. se lahko reče, da je srečna. To. se pravi, da se gloriozen mon. gamični zakon v milijon slučaj. posreči samo enkrat. In morda. še tista dva srečna mislita, da. bi bilo lahko boljše!

Zakon v današnjih razmerah. je v najboljšem slučaju zelo slat. kompromis.

Španski blagoslov.

V Španiji so odkrili veliko za. roto proti diktatorju. To je do. kaz, da Španci zelo ljubijo dik. taturu.

Ali kaj agitiraš?

Samuel Insull je rekel repor. terju, da Amerika lahko izhaja. brez tujezemskih agitatorjev —. da jih sploh ni treba — da. odveh — in da bi jih treba vs. poloviti in deportirati. Nato j. šel pozdravit evropske kardina. le....

Tri vrstice na koncu.

Finančni minister v Perziji j. bil umorjen.

Perzija je v Perziji.

K. T. B.

Gospod, ki je ravno prišel iz. brivnice, je stopil na poštico. železnico in se uril na itak na. basano klop. "Veliko potpreži. vih ovac gre v hlev," je opomni. v oprostitev.

Able Paul Storrion:

Potujoči igralci

Solnce je prehodilo že več kakor polovico svoje poti, in njih voz je drdel a poboja hitreje, nego je hotel. Voz so vleklji štirje voli in kobila, njeni žrebe pa je kakor noro tekalo ob vozu in okoli njega. Voz je bil poln kovčegov, vreč in velikih zavojev poslikanega platna, na vrhu te piramide pa je sedela gospodična, oblečena napol gosposki, napol kmetijski.

Mlad človek, čegar obraz je obetal prav tako veliko, kakor je njegova obleka obetala jako malo, je koračil ob vozu. Na obrazu je imel prilepjen velik obliž, ki mu je zakrival eno oko in pol lica, na rami pa je nosil veliko puško. Nastrelil je mnogo šoj in kavk, ki si jih je obesil kakor širok trak preko prs. Tudi pišče in mlada rasa sta mu visela na koncu traku, ker ju je bil menda ujel na svojem lovu spotoma. Namesto klobuka je nosil nočno čepico, ovito s podvezami negativnih barv. To pokrivalo naj bi menda predstavljalo turban, ki ni bil še povsem gotov. Suknja mu je bila siva halja, prepasana z usnjanim jermenom, za katerim je ti-

čal meč, ki je bil tako dolg, da pač ni bil uporabljen. Njegove hlače so bile sešite z nogavicami; take hlače nosijo komedijantje, kadar predstavljajo kakega junaka starega veka, namesto čevljev pa je nosil antične, preko členkov oblate sandale.

Starejši, nekoliko bolj, a tudi zelo slabo oblečen mož je stopal ob njem. Na hrbtu je nosil kontrabas in ker je koračil konjenjlo, je bil oddalec podoban želvi, ki hodi po zadnjih dveh nogah.

Karavana je prišla mimo krčme "Pri srni". Pred vrati se je zbralo nekaj meščanov, čestitih gospodov. Novost sprevidela in hrup paglavcev, ki so se kričeli gnetli okoli voza, je vzbudila njih pozornost. La Rappiniere, policijski poročnik, je stopil iz družbe in z uradnim obrazom vprašal, kakšne vrste ljudje so potniki.

Mladi mož je odgovoril, ne da bi se doteknil svojega turbana, kajti z eno roko je držal puško, z drugo pa mečevo-nožnico, da ga ni tolkla po nogi, da so Franci po rojstvu in komedijantje po poklicu, da je njegov gledališki ime Destin in ime starega tovariša la Rancune, gospodična, ki sedi kakor valeča kobilja na

bagaji, pa da se imenuje la Caverne.

La Rappiniere je bil takrat šaljivec mesta Mans, zato je vprašal mladeniča, obstoja li vaa igralarska družba samo iz treh oseb.

"Naša družba," je odvrnil mladenič, "je prav tako popolna, kakor družba prince oranijskega ali vojvode eperskega. Toda zaradi nesreče, ki nas je zadel v Toursu, kjer je naš vratar nekakega tepčastega vojaka provincialnega intendanta ubil, smo bili prisiljeni, napol goli in v takem stanju, kakor nas tu vidite, pobegniti."

"Ogenj sv. Antona naj jih vse požge!" je dejala krčmarica, ki je ljubila teater bolj kot vse prihode in molitve. "Vojaki so torej krivi, da ne bomo gledali komedije!"

"Lahko bi vam zaigrali," je dejal stari komedijant, "samo če bi imeli ključke do svojih kovčgov. Pripravljeni smo, da zabavamo gospodo tega mesta štiri ali pet dni."

Ta odgovor je poslušalec jako zadovoljil, in la Rappiniere je ponudil, da posodi la Caverni staro krilo svoje žene, krčmarica pa je ponudila Destinu in la Rancune dva tri pare oblek, ki so bila pri nji zastavljena.

"Ali vi ste vendar samo trije," je rekel nekdo iz družbe.

Nato je odgovoril la Rancune: "Jaz sam sem že igral vso komedijo in sem obenem predstavljaval kralja, kraljico in poslanika. Kadar sem igral kraljico, sem govoril s fistiom, kadar sem predstavljaval poslanika, sem hohnjal, stoječ naproti kroni, ki je ležala na stol; ako pa sem delal kralja, sem sedel na stol, si posadil krono na glavo, torej je nič ne skrbiti! Plačajte voznika, dovolite, da včerjamo in danes nam obleke, pa vam zaigramo še noč; ali pa dovolite, da si privežemo dušo in nato ležemo, ker danes smo napravili že dolgo pot."

Predlog je bil sprejet, a šaljivec la Rappiniere je dejal, da ni treba prav nobenih drugih oblek, kakor sukenj tistih dveh mladih gospodov iz mesta, ki sedita pravkar v krčmi in kvartata, mademoiselle de la Caverne pa da lahko v svoji narodni obleki predstavlja vse, kar zahteva komedija.

Dogovorjeno, storjeno. Komedijantje so v par minutah izpraznili dvoje troje čas, se preoblekli, in družba, ki je medtem še narasla, se je komaj zbrala v gorenji sobi, ko se je pojavil iz zavrtine umazane ruže komedijant Destin: ležal je na slamnjaci, na glavi je imel namesto krošnje cajnico, si drgnil oči, kakor človek, ki se je pravkar prebudil, ter je v patetičnem tonu recitiral ulogo Herodezevo, ki začenja:

"Prokleta ti pošast, ki rušiš moje spanje!" Obliž, ki mu je zakrival pol lica, ni bil nikakoli ovira, da se je izkazal izvrstnega igralca; mademoiselle je bila v ulogah Mariamne in Salome čudovita, in la Rancune je žel v vseh ostalih ulogah splošno priznanje. Drama se je bližala svojemu koncu, ko se je vmešal hudič, ki nikoli ne spi, ter je zaključil tragedijo, sicer ne s smrtjo Mariamne in z obupom Herodezevim, nego s par sto udarci in klobutami, brcami in neštevilnimi kletvicami.

V trenutku, ko si pripoveduje Herodez v Mariamne najhujše resnice, sta namreč prišla mestna gospodinja, ki so ji bila biletja pobrašila suknje, v sarnih hlačah in vsak s svojim loparjem v roki. Takoj sta opazila svoji suknji na Herodežu in njegovem partnerju.

"Ti pasjek, čemu si dal mojo suknjo temu pajacu?" se je vročkrvnejši med njima zadrli na natakarka.

Revež, ki je poznal sirovaka, je odgovoril ponižno, da on tega ni storil.

"Kdo pa ti skopljeneč?" je vprašal pretepač. Natakarka se ni upal zatožiti la Rappiniere, toda ta, zavedajoč se, da je sirovaka kos, se je dvignil s stola in dejal:

"Jaz sem to storil, kaj pa želite?"

"Vi ste osel!" je dejal oni in ga lopnil po glavi.

La Rappiniere, ki je bil vajen, da je prve udarce vedno sam dajal, je bil zdaj, ko je prvi udarec prejel, od osuplosti kakor okamenel.

Morda bi bila stvar s tem zaključena, ako bi njegov sluga, ki je bil togotnejši od njega, ne planil na sirovaka ter mu prisolil udarca s pestjo v sredo obraza, ostale udarce pa, kamor so prileteli.

La Rappiniere ga je hkratu naokoli od zadaj ter mu dal s točo klofut luttiti, kako je užaljen.

Sorodnik nasprotnika je zdaj planil od zadaj na la Rappiniere, da bi ga odtrgal od žrtve, nekdo drug je skočil zopet na tega, še nekdo tretji na drugega, končno so skakali, mahali, pretepali, klofutali, brcali, preklinjali in kričali vsi, ki so bili v sobi ter se je tepla vsa družba, ostarka pa je tulila, da ji polomijo vse pohištvo.

Brčias bi se bili z nogami klopi, s pestmi in petami res pobili drug drugega. K areži pa je na silni hrup pritekel magistratovec... in pretepač so končno od utrujenosti odnehali.

Nato so krvave glave umili s mrzlo vodo, zamenjali raztrga-

ne suknje z novimi, nalepili nekaj obližev, zašli nekaj ran, postavili klopi na prejšnji prostor — in nedolgo nato ni od vsega boja ostalo nič drugega, kakor besni obrazi obeh strank.

(Odlomek iz "Roman Comique".)

RAZNO

Usodni avtomobil Franca Ferdinanda. — Pred kratkim je naletel neki Spličari v Imotskem v Bosni na avtomobil, v katerem je postal žrtev atentatorja pokojni avstrijski prestolonaslednik Franc Ferdinand. Ta avtomobil ima sedaj tamonjni podjetnik, ki prevaža z njim pošto iz Čapline v Imotski.

Avtomobil avstrijskega prestolonaslednika je tipa Fiat s šestimi sedeži in avetlordečo po-barvan. Izdelan je zelo lepo in precizno, znotraj je obložen s finim usnjem, ki se je še do danes ohranilo v zelo dobrem stanju. Se sedaj so na njem vidni sledovi bogatega gospodarja.

Historija avta je dokaj čudna. Najprej je bil last bosanske vlade, odnosno vojaškega guvernerja za Bosno in Hercegovino, generala Potioreka, ki se je vozil z njim na reprezentantne prireditve. Ob prihodu Franca Ferdinanda v Sarajevo je bil avtomobil na razpolago prestolonasledniku. In usoda je hotela, da je v njem sklenil svoje življenje.

Po atentatu je ostalo vozilo še nadalje last bosanske deželne vlade, po osvobođenju pa ga je prevzel sarajevski narodni svet. Kmalu nato je postal njegov lastnik tedanji pokrajinski namestnik in sedanji minister dr. Sršić, leta 1924 pa ga je kupil od njega njegov sedanji gospodar Ragib Kavara iz Čapline, ki oskrbuje poštne promet med Čaplino in Imotskim. Mašinerija avtomobila je sedaj v izvrstnem stanju, zunanost pa je nekoliko opraskana.

Na avtomobilu se jasno vidi, da ni prizanesla atentatorska krogla niti njegovemu oklepu. Na železnem pokrovu vrhu stroja pred volanom se nahaja odprtina, ki je zakrpana, toda jasno priča, da je predri oklep drobec bombe. To je bila Cibrinovičeva bomba, katere košček je odletel v avtomobil, ko je eksplozirala na pločniku.

Sploh ima ta avto čudno preteklost. Tudi po atentatu ga je zalezovala zla usoda. Neareče so se vrstile druga za drugo in dr. Sršić, ki ni praznoveren mož, je začel obupavati nad njim ter ga je slednjič sklenil prodati. Ampak tudi njegov zadnji go-

spodar ni imel z njim sreče. V noči od 15. na 16. februarja se je avtomobil pokvaril. Moral so vpreči preduj konje, da so ga odveklili naprej. Gospodar je sedel pri volanu in je krmaril, toda tako nesrečno, da se je avtomobil prevrnil in ga pokopal pod seboj ter mu strli prani koži. Par ur po tem dogodku je umrl.

Sedaj se avtomobila vsakdo brani, ker svojega življenja ne tvega nihče rad za ceno avta bivšega avstrijskega prestolonaslednika, v vseh ljudeh pa živi prepričanje, da je avtomobil zaklet in da prinese vsakomur samo nesrečo.

NA PRODAJ JE

nova zidana hiša in posestvo, 15 minut od mesta Celje, Jugoslavija, obstoječe iz štirih sob, kuhinja z vodovodom, zidana štala za živino. Kdor hoče, ima lahko tudi restavracijo, ker je že tam bila. Nahaja se pri okrajni cesti. Zemlje je okrog 3 orale posejano, vinograd in sadno drevje. Se proda prav za nizko ceno. Plamena pranja naj se pošilja na: Mary Gonia, 13 Essex St., Salem, Mass. — (Adv.)

NAJHITREJŠA POMOČ PROTI SRBEČICI.

Ni je stvari tako dobre in efektivne ustaviti srbečico ali druge kožne bolezni kot je Severa's Ecko. Uporabljajte to po navodilih in tako zalepljena pomoč in zadovoljstvo bo doseženo, takoj za prvim uporabljenjem. Ni potreba trpeti tistih bolečin, ko pa lahko dobite Severa's Ecko v lekarni. Sicer pa odločno zahtevajte Severa's Ecko in nobenih drugih. Ako vam ponudijo nekaj drugega, tedaj odvrnite in pišite nam in mi bomo pazili, da se vam bo ustreglo. Cena je 50c lonček. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. — (Adv.)

DA SKUHATE DOBRO PIVO, PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričate, da je doma pri nas kuhani vrhunski le najbolj in najcenejši.

Gospodine, sladkarijem in v prodajalno šolskega dana primeren posnet pri vaših naročilih. Pišite po informacijah na:

FRANK OGLAR,
5461 Superior Avenue, Cleveland, O.

Ali želite znati pravilno pisati in štati slovensko? Narodni "Slovensko-angliško slovnica", katero je izdelal in ima na prodaj književna matrica S. N. P. J.

KNJIŽEVNA MATICA S. N. P. J.

ima v zalogi sledeče knjige:

AMERIŠKI SLOVENC — izvrstna krasna knjiga, obsega 632 strani, trdo vezana, vredna svoje cene, stane...\$5.00
Slovensko-Angliška Slovnica — zelo poučna in lahko razumljiva knjiga za učenje angleščine, s dodatkom različnih koristnih informacij, stane samo...\$2.00
Zakon Biogenetije — tolmachi naravne zakone in splošni razvoj, knjiga iz katere zamorete črpati mnogo naukov za telesno in duševno dobro...\$1.50
Pater Malaventura — V Kabaretu — zanimiva povest iz življenja ameriških frančiškanov, in doživljaj rojaka, izvrstno spopolnjena s slikami...\$1.50
Zajedalec — resnična povest in prava ilustracija doslej skritega dela življenja slovenskih delavcev v Ameriki...\$1.75
Jimmie Higgins — krasna povest, ki jo je spisal sloviti ameriški pisatelj Upton Sinclair, poslovenil pa Ivan Molek...\$1.00
Zapisnik 8. redne konvencije S. N. P. J., 252 strani mehko vezana, stane samo...50c

KNJIGE KNJIŽEVNE MATICE SE DOBE

pri naših društvenih tajnikih in drugih zastopnikih, namreč dosedaj jih imajo v prodaji poleg društvenih tajnikov tudi:

William Siler, 6404 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Anton Jankovich, 1171 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.
Anton Bokal, 727 E. 157th Street, Cleveland, Ohio.
John Krimančič, 13111 Benington Ave., West Park, Ohio.
Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 163, Johnstown, Pa.
John Rimac, 5555 Russell St., Detroit, Mich.
Frank Stular, 13705 St. Aubin, Detroit, Mich.
John Golob, Box 144, Rock Springs, Wyo.
Proletarec, 3639 W. 26th Street, Chicago, Ill.

Ali pa pišite ponje na:

KNJIŽEVNA MATICA S. N. P. J.
2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

SVETNIK

Spisal Anton Fegamare.
Prevel Pastuškin.

(Dalje.)

"Recite mu, da sta onidve gospe iz hiše Selva," je naročila Noemi.

Don Klemente je pristopil in v svoji devičko preprosti duši zardeval, da pozna Jeannine doživljaje, ne da bi ona vedela za to, kakor bi bil zardeval radi kake prevare. Zamenjal je Noemi, ki mu je prva stopila nasproti, za gospo Dessalle. Visoka, vitka, elegantna je Noemi izborna predstavitelja zapeljivka; a kazala ni več nego petindvajset let in torej po tej strani ni mogla ona biti ženska, katere usodo mu je bil pripovedoval Benedetto. Toda benediktinec ni znal delati takih računov. Noemi bi se bila rada kar najhitreje prepričala, ali je brat Anton njeno naročilo dobro izvršil.

"Dober dan, oče," je rekla s svojim lepim glasom, ki ga je tuji naglas delal še bolj ljubkega. "Videli smo se sinoči. Vi ste odhajali iz vile Selva."

Don Klemente je prav narahlo pokimal z glavo. V resnici ga je Noemi sinoči komaj videla. Vendar je njegova lepota napravila nanjo tako globok vtis, da se ji je zdelo, če bi to bil res gospod Malroni, Jeannina strast zelo razumljiva. V zavesti lastne sveže mladosti ji ni prišlo niti na misel, da bi bil pater njenih petindvajset let zamenjal za Jeanninih dvanajsetdeset. Jeanne je medtem razmišljala, kako bi izkoristila svojo slabost.

"Sinoči vaju niso pričakovali," je rekel don Klemente gospodični Noemi. "Vi prihajate z Beneškega?"

Z Beneškega? Noemi se je vidoma čudila. "Gospoda Selva so mi povedali," je dostavil pater, "da stanujete na Benečanskem."

Tedaj je Noemi razumela, nasmehnila se je, odgovorila je z enozložnico, ki ni bila ne "da", ne "ne", in tudi sama pomislila, kako bi izkoristila slučaj, kako bi se s pomočjo tega dvomjva pripravila za poseben razgovor z don Klementom, da bi ga poučila, če bi bilo treba. Zdelo se ji je tudi zabavno, pogovarjati se s tem lepim redovnikom, dočim jo je on imel za Jeanne. Opozorila je s pogledom svojo tovarišico, ki je v zadregi gledala zdaj njo zdaj redovnika, razumela njegovo zmoto in ni vedela, ali naj molči, ali govori.

"Moja prijateljica," je rekla Noemi, "seveda že pozna samostan Santa Scolastica. Jaz pa nisem bila še nikoli v njem."

Nato se je obrnila k Jeanne: "Če bo oče tako dober, da me spremlja," je rekla, "mislim, da ti lahko ostaneš tu, ker se ne počutiš dobro."

Jeanne je tako urno privolila, da je Noemi podvomila, nima li kakega skrivnega načrta, ter se vprašala, ali ne napravi s tem velikega pogrška. Vsekakor je zdaj bilo prepozno. Don Klemente, nič kaj zadovoljen, da bi moral spremljati samo eno damo, je predlagal, da počakajo. Morebiti se bo druga dama počutila kmalu bolje. Jeanne je protestirala. Ne, ni je treba čakati, bila je zelo zadovoljna, da ostane.

Ko sta iz prvega samostana prestopila v drugega, je Noemi znova opomnila patru silnočno srečanje.

"Imeli ste spremljevalca?" je rekla ter se takoj zasramovala svoje igre, ker ni menih takoj razjasnila zmote, v katero je zašel. Don Klemente je odvrnil skoro šepetaje:

"Da, gospa, samostanskega vrtnarja."

Oha sta bila rdeča v obraz, a nista se pogledala, čutil je vsak le svojo rdečico.

"Ali veste, kdo sva medve?" je povzela Noemi. Don Klemente je odgovoril, da misli, da ve. Gotovo sta to onidve dami, ki ju je pričakovala gospa Selva. Zdelo se mu je, da ju

(Dalje prihodnjik.)